

## Hol lehet

*Az ég, mint egy matematikai feladat,  
nem akar kijönni, hiába kémeled,  
semmi belőle, mint a lusta fiú,  
aki rest segíteni szüleinek,  
csak ahogy a ringlólé az égről  
kitölti szemed fehérjét,  
úgy érted meg, a májusi labdarózsák  
hősies, fehérén izzó csillagok  
a virulens sötétben, nézheted szirmaik,  
amíg a körülmények látni engedik őket.  
Fehér gömbök az emlékek az űrben,  
sugaruk még eltalál, véretem megtöltik,  
elgyengítenek, emlékek nevetésekről,  
emlékek mulasztásokról, vétkekről,  
eltékozolt percekről, nem baj,  
nem érted, miért őrzi még agyad,  
mostanra a csillagoktól is hamarabb  
várhatsz választ ezentúli kérdéseidre.  
Kémiai kötések, a fizika törvényei,  
családfád ágainak szövevénye,  
vagy hogy melyik növényt hogyan  
érdemes öntözni, milyen sárban,  
ebben az új kertben, aminek fekvése  
majdnem tökéletesen másolja az eredetét,  
az új kertben, amit egy ismeretlen néni  
örököseitől vettél egy idegen tájon,  
ami mégiscsak ismerős, és ahol az árnyékok  
születése és sötétbe olvadása  
megszólalásig hasonlóan megy végbe,  
mint történetesen abban a másikban,  
mert csodák és kiszámítható lépések  
sorozata az élet, minden fa, bokor,  
fűszál, gyom, meglepetésszerűen  
felbukkanó virág a tied, hogy  
gondoskodj róluk, öntözd őket,  
hogy minél tovább éljenek, minél tovább  
csöpögjön róluk a víz, mintha gyermekeid  
lennének, de másfelől: semmi közöd  
hozzájuk régen, vagy sosem volt,*

az édenkert csak fejedben él,  
talán sosem volt másképpen,  
a növények ugrásra készen várják dőltötet,  
mint a szemedből a könnycseppek,  
csöpögés, mint évekig a mérgeg apád  
ereibe, de tényleg, mi micsoda a kertben,  
most valahogy fontossá vált tudni,  
meg kellene határoznia valakinek,  
valamilyik szülőd biztos meg tudná,  
ketten összeraknák az egész kertet,  
ahogy téged is negyven évvel ezelőtt,  
egyedül téblábolsz odakint az alkonyatban,  
élőlényeket teszel tönkre, semmisítesz meg,  
ahogy másokat pedig megszelídítesz,  
hogy valami rendet rakj, valami rendet  
magadnak és szeretteidnek,  
szeretteidnek és még ellenségeidnek is,  
mintha járna, vagy lehetséges lenne  
az alku a burjánzással, exponenciálisan  
növekvő veszteségeid tárháza vagy te is,  
mint minden ember, mindenféleképpen,  
ahogy apád szokta mondani, hülyeség,  
ha nem hitted, hogy így,  
emlékszel más kertekre, amik  
egy idő után összeomlottak, hiába,  
más kertekre, amiket elhagytál,  
kertekre, miket kétségbeesetten  
gondoztál, és ők hagytak magadra.  
Most csak tologatod magad előtt  
a kérdéseket, a teendőket, a zúgó  
gépeket, mint önmagad, mint terveid,  
mint egy óriási sziklát a ravaszkodó görög,  
akár kavicsot is rugdoshatnál hazáig,  
mint egyszer gyerekkorodban,  
egy leeresztett kerekű bicikli vagy,  
pattogását vesztett labda, csorba bögre,  
végtelenségig használt cumisüveg,  
mert nyírod a füvet, nehogy megszóljanak,  
a kertben, az utcán, az árokban is,  
és elgondolkodol, idén vegyél-e,  
mint ahogy apád, édesapád vett  
annak idején, egy elektromos fűkaszát.  
Elhoztátok a költözéskor vajon,  
mikor eljöttetek a családi házatokból,  
vagy az új tulajdonosé lett?  
Azzal az elektromos fűkaszával  
mennyivel könnyebb lenne most,

*hogy a sarkokban is kisebbre vághasd.  
Volt nektek egy. Emlékszel.  
Hol lehet vajon. Hova tűnhetett.  
Mennyivel könnyebb lenne most.*

## *Fejünk felett csend*

*Elköltöztek a szomszédok, akiket utáltunk.*

*Miattuk árultuk a lakást tavaly tavasszal,  
persze sikertelenül,  
mert lelkiismeret-furdalással nem lehet,  
hogy a következő lakó is hallgassa a feje felett  
elefántcsordaként vonuló nőt,  
az ősembereket, ahogy kefélnek,  
hangosan sikítva élveznek, egyáltalán:  
mindent hangosan csináltak.  
Még a telefontöltőt is hangosan dugták be.  
Irodának ideális lenne, ezt mondogattuk.  
Talán akkor kevésbé zavarók a zajok.*

*Most a fejünk felett csend van.*

*Az új lakók csendesek, mintha asztráltestük lenne.  
Most megint szeretünk itt lakni.  
Ildi azt mondja, miattam van csend,  
és hálás, amiért felmentem Hangosékhoz egy éve,  
hogy azonnal hagyják abba a dübörgést,  
mert pihenni szeretnénk.  
Nem hagyták abba.  
Aztán mikor megint felmentem, csüggedten  
megkérdeztem: miért kell nekünk ezt elviselni,  
és a hófehér bajszos udvarló,  
akit mi csak Huszárnak hívtunk,  
az aktuális csődőre a debella asszonyinak  
azt mondta, egy társasházban bizony  
viselni kell (viselve válik – mondogatta apa mindig),  
akkor elvettem a sulykot és  
magamból kikelve,  
magamon kívül üvöltöteni kezdtem,  
és úgy beszéltem a peckes tartású öreggel,  
ahogy egyébként  
soha nem jutott volna eszembe egy*

*apám korabeli emberrel beszélni.  
Kimerült voltam idegileg,  
akkor tudtam meg, hogy apát lélegeztetőre tették.  
Akkor még pedig csak az elején voltunk,  
és úgy voltam vele,  
még mindig van remény  
(Ildi apukájánál is csak az utolsó pár nap adtuk fel).*

*Nem jó hír, de nem is rettenetes.*

*Most Ildi azt mondja, hogy nélkülem,  
az üvöltözésem nélkül  
nem lenne ekkora csend.*

## **Gyász**

*Jól gyászolni inkább olyan, mint elsírni magam egy számon,  
mondjuk a House of the Rising Sunon.  
Nem olyan, mint szégyent érezni,  
ha beszállok a kocsiba, és nem kelet felé veszem az irányt.  
A tükörben megfeszítéd izmaid.  
Itt Állok Egymagam.  
Csak egyetlen igeidő létezik a gyászban.  
Tavaly ilyenkor apát gyászoltam.  
Húsz évig anya halálát sirattam. Két éve vagyok teljes napfogyatkozás.  
Mostanában gyakran sírom el magam.  
Nem sírtam két napja. Régebben rengeteget sírtam.  
Általában nem szoktam sírni edzés/kutyasétáltatás/mozizás/  
bevásárlás/szeretkezés közben, de most sírova fakadtam.  
Régebben szégyelltem volna magam elsírni  
egy bevásárlóközpontban, miközben péksüteményért állok sorba.  
Régebben szégyelltem volna magam elsírni egy gyorsétteremben,  
miközben sózom a sültkrumplit.  
Régebben szégyelltem volna magam elsírni,  
miközben sorban állok egy Bestbyte-ban.  
Mióta gyászolunk már? Apának léteznie kellene.  
Azt, hogy lett volna egy ilyen egyezés  
(anyáért cserébe apa örökölete), talán csak én hittem.  
Miután persze anyáról sem én döntöttem.  
Felejtetted már el valakinek az arcát, akit szerettél?  
Esett már ki az emlékezetedből egy tekintet?  
Hol vannak a szüleid? Meghaltak.  
Tegnap egész éjjel a szüleimről álmodtam.*

Néha álmomban sem élnek.  
Hazautaztak már?  
Még nem utaztak haza.  
Már hazautaztak.  
Tavaly ilyenkor már nem élt apa.  
Huszonkét évvel ezelőtt ilyenkor  
még élt mindkettő szülóm.  
Harminc évvel ezelőtt ilyenkor  
még boldogok voltak.  
Negyven évvel ezelőtt  
még nem léteztem.  
Hatvan évvel ezelőtt még nem ismerték egymást a szüleim.  
Egész nap rájuk gondolok.  
Már egy hete a kórházban feküdt (apa),  
mikor felmerült bennem, hogy meghalhat.  
De még talán akkor sem.  
Ha túlélte volna akkor, talán másban halt volna meg  
mostanra. Ha még tíz évet élt volna,  
pelenkázni kell?  
Én mikor fogok meghalni?  
Jövő ilyenkorra apa leszek.  
Jövő ilyenkor pelenkát fogok cserélni.  
Ha véget ér a gyászmunka, be fog telni ez a füzet.  
Egy hónap múlva legyőzöm a félelmeimet.  
Mivel foglalkozol mostanság? Gyúrok. Eszem. Iszom.  
Fél óra múlva ilyenkor már nem lesznek  
rossz szokásaim. Ő németül próbált olyan  
ráérősen megtanulni, ahogy én most angolul.  
Épp azon vagyok, hogy jobb ember legyek.  
Az őseim jobb emberek voltak, mint én.  
Épp azon kellene lennem, hogy jobb ember legyek.  
Ugyanolyan jó ember akarok lenni,  
mint amilyenek ők voltak.  
Nekem jobb embernek kell lennem, mint amilyen  
most vagyok. Ugyanolyan jó ember akarok lenni,  
mint amilyen jó emberek voltak akkor, amikor  
annyi évesek voltak, mint amennyi éves most én vagyok.  
Szeretem, ha a különféle gépeket, szerkezeteket  
össze tudom hangolni. Ha működnek a dolgok,  
nem gondolkozom annyit. Apa is szerette  
a műszaki kütyüjeit összedugdosni.  
Addig állítgatta, nyomogatta őket,  
amíg azt nem csinálták, amit kellett nekik.  
Az életbiztosításából származó műszaki cikkek működésének örülök.  
Valaha többet nevettem. De azért még most is szoktam.  
Úgy gyászolok, ahogy apától tanultam.  
Ahogy tőle láttam.